

الحشد الشعبی، معادله شکست‌ناپذیر عراق

حقیقت امر این است که آمریکا برای پیشبرد سیاست‌های خود در عراق نیازمند تعامل با دولتی است که از یک سو تصمیم‌گیرنده اصلی و نهایی درباره شیوه برخورد با چالش‌ها در عراق باشد و از سوی دیگر به دلیل نبود ابزارهای تعیین‌کننده در راستای حل معضلات و چالش‌ها، به اجبار در مقابل فشارهای سیاسی آمریکا نفوذپذیر و تسلیم باشد؛

به گزارش آران نیوز: این استراتژی منحصر به فرد آمریکایی در پیگیری و پیشبرد خواسته‌ها را بارها در تحولات اخیر عراق، بویژه پس از ورود ائتلاف به اصطلاح مبارزه با داعش به رهبری آمریکا به عرصه معادلات امنیتی عراق شاهد بوده‌ایم؛ به همین دلیل مدام این نگرانی وجود داشت که نکند فشارهای پشت پرده آمریکا به دولت العبادی و تأثیرپذیری وی از این فشارها روند تحولات عراق را به سمت خواست و سیاست‌های مدنظر واشنگتن منحرف کند، اما الحشد الشعبی به عنوان یک نیروی مردمی و شکل گرفته از تفکرهای مختلف سیاسی، قومی و مذهبی، بار دیگر بر این نکته صحنه گذاشت که هر کجا مردم برای تعیین سرنوشت خود به صحنه بیایند، ترمز قدرت‌های بزرگ کشیده خواهد شد و در تحقق آمال خود ناکام خواهند ماند. آمریکا و متحدان منطقه‌ای آن بارها سعی کردند با اتهام زنی و انگ شیعی، ایرانی و... الحشد الشعبی را به عنوان مانعی جدی در برابر نقشه‌های خود به حاشیه رانده و آنرا تضعیف کنند؛ اوج این رویارویی و فشار سیاسی و رسانه‌ای در آزادسازی موصل متبلور شد.

اکنون نیز الحشد الشعبی به عنوان مانعی جدی در برابر سیاست‌های آمریکا در معادلات بین اربیل - بغداد در صحنه حضور یافته و روند تحولات را به گونه‌ای پیش برده که دست برتر از آن دولت العبادی است و این امر سبب خواهد شد تا دولت آمریکا در تحقق وعده‌های خود به رهبران اقلیم کردستان از طریق مذاکره با بغداد ناکام بماند، این وعده‌ها شامل سهمیه اقلیم از بودجه، مرزهای جغرافیایی اقلیم، سهم برداشت اقلیم از میددین نفتی، پرداخت حقوق نیروهای پیشمرگه و آسایش از جانب بغداد و مواردی از این دست بود. این قبیل مباحث سبب شده است تا نگاه دولتمردان آمریکا به یک نیروی مردمی و تعیین‌کننده در بحث امنیت و تمامیت ارضی عراق و کینه و عداوت آنها به الحشد الشعبی از اتهام‌زنی گهگاهی و فشارهای پشت پرده خارج شده و در کلام وزیر خارجه آمریکا تبلور عینی و علنی پیدا کند.

احزاب و گروه‌های سیاسی تأثیر گذار عراق در کنار مقامات سیاسی این کشور، محصول و میوه طیبه فعالیت‌های الحشد الشعبی را به عنوان یک نیروی مردمی چیده و حلاوت و شیرینی آن را چشیده‌اند، بنابراین طبیعی است که اهداف شوم جهتگیری‌های خصمانه در مقابل این نیروی مردمی را به خوبی درک کرده و در برابر آن مواضعی صحیح و هماهنگ اتخاذ کنند؛ ضمن این که بارها شاهد کارشکنی‌های آمریکا در روند مبارزه با داعش و حتی حمایت‌های لجستیکی این کشور از گروه‌های تروریستی بوده‌اند و کاملاً آگاهند که دلیل اتخاذ چنین مواضع خصمانه‌ای آن‌هم در این برهه حساس چیست. مقامات عراقی یقیناً با نگرانی تحرکات آمریکا را در تحولات بین اربیل - بغداد دنبال می‌کنند و آن‌گونه که از اظهارات آنها برمی‌آید، احتمال وقوع فتنه‌ای جدید و فرسایشی به منظور توجیه حضور ائتلاف آمریکایی در عراق و تداوم مداخلات آن را دور از ذهن نمی‌دانند. این نگرانی‌ها در کنار اظهارات بی‌پرده رکس تیلرسون که بصراحت الحشد الشعبی را به عنوان یک نیروی مردمی و نماد مقاومت مردم عراق، خارجی و غیرعراقی قلمداد می‌کند، سبب شده است مقامات عراق نیز بصراحت از پایان بهانه حضور ائتلاف مبارزه با داعش در عراق سخن گفته و خواستار خروج آنها از خاک کشورشان بشوند...

این در خواست از یک سو سبب خواهد شد تا توان و تمرکز مقامات آمریکا برای ایجاد سناریو و توطئه‌ای جدید در عراق تضعیف شود و از طرفی به عنوان هشدار جدی، به دولتمردان آمریکا خواهد فهماند که در صورت سرمایه‌گذاری بر اتخاذ مواضع خصمانه علیه نیروهای مردمی عراق، تأکید هماهنگ احزاب، مقامات و نیروهای سیاسی عراق می‌تواند بار دیگر مشروعیت حضور آمریکا را در این کشور با چالش جدی مواجه کند.

بهمن شمس

پژوهشگر مؤسسه آینده‌پژوهی جهان اسلام